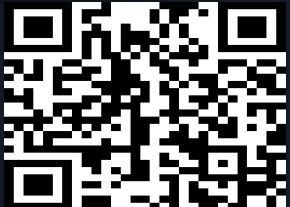

توقف رشد سرمایه‌گذاری

تیر ۱۴۰۱

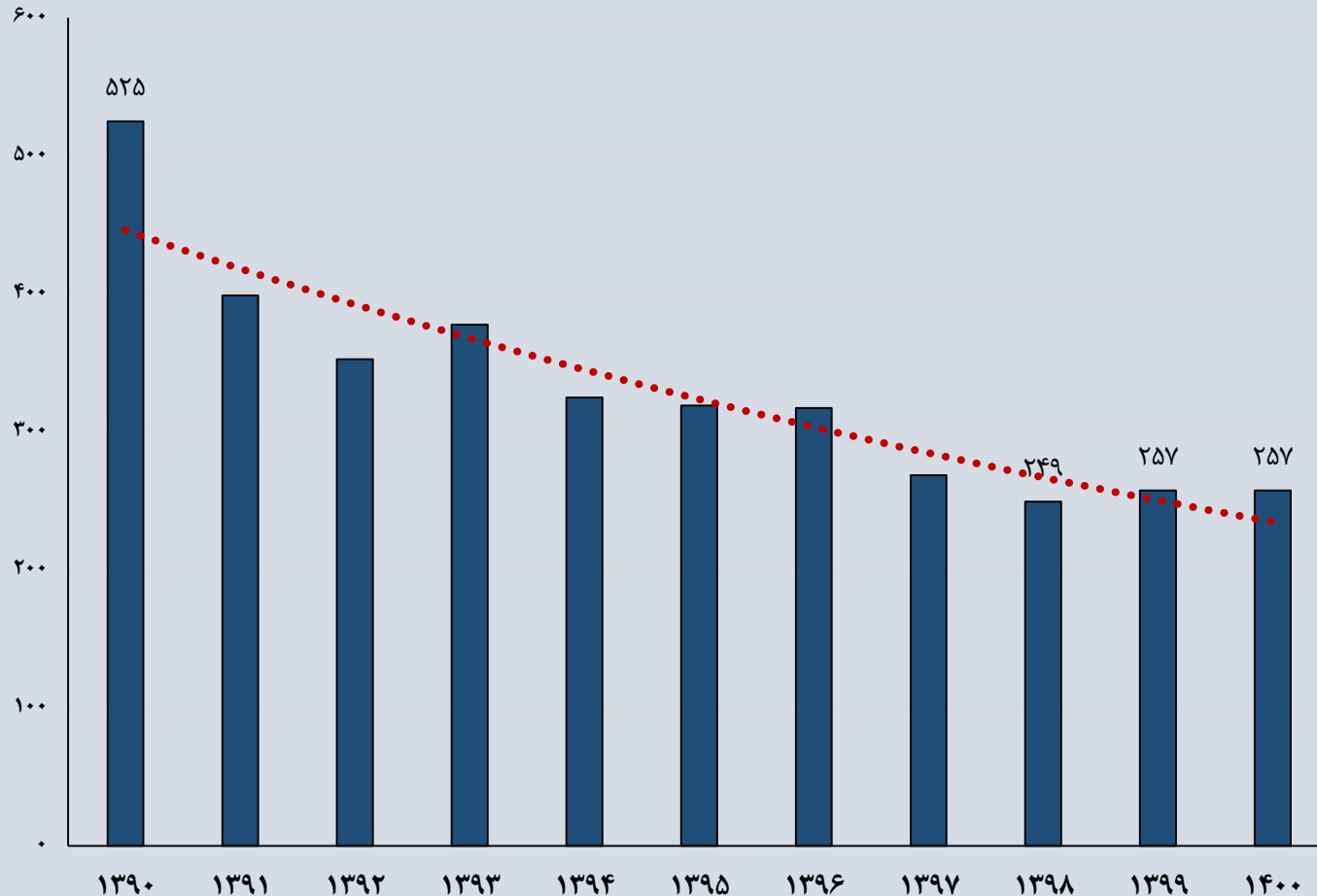
مریم خزاعی

معاونت بررسی‌های اقتصادی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

سرمایه گذاری واقعی

سرمایه گذاری به قیمت های ثابت سال ۱۳۹۵ - هزار میلیارد تومان

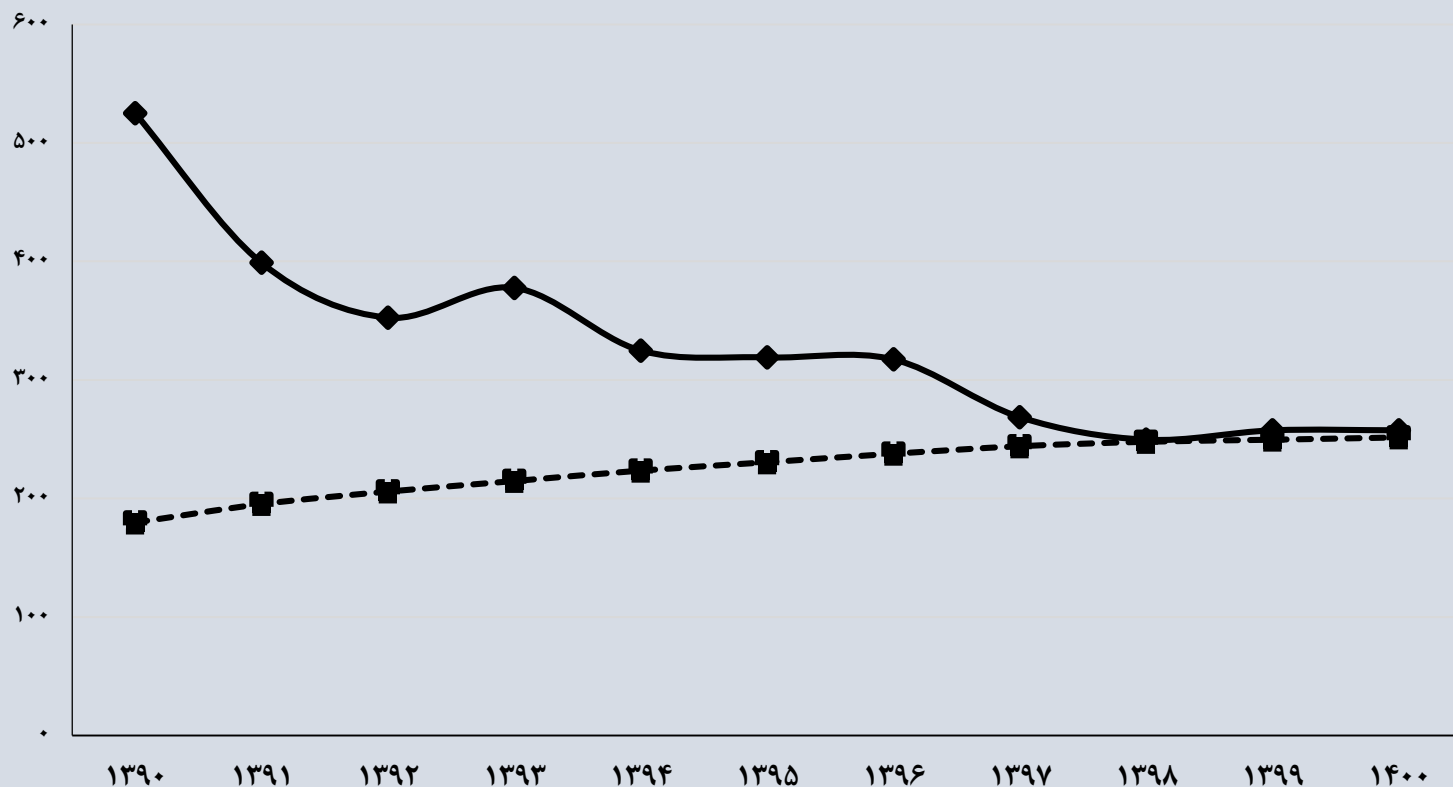

- طی بازه زمانی منتهی به سال ۱۴۰۰، روند عمومی تشکیل سرمایه ثابت ناخالص به قیمت های ثابت سال ۱۳۹۵، نزولی بوده و میانگین نرخ رشد سالانه سرمایه گذاری طی این بازه زمانی، منفی ۶.۹ درصد است.
- کمترین رقم سرمایه گذاری کشور به قیمت های ثابت، مربوط به سال ۱۳۹۸ و برابر با ۲۴۹ هزار میلیارد تومان است که کمتر از نصف رقم سال ۱۳۹۰ می باشد.
- در سال ۱۴۰۰، سرمایه گذاری واقعی کشور فقط ۳۴ میلیارد تومان افزایش یافت به نحوی که رشد در این سال نسبت به سال ۱۳۹۹، نزدیک به صفر درصد بود.
- با فرض رشد سالانه ۵ درصدی سرمایه گذاری از سال ۱۴۰۱ به بعد، در سال ۱۴۱۵ یعنی بعد از گذشت ۱۴ سال، سرمایه گذاری واقعی کشور به رقم سال ۱۳۹۰ خواهد رسید و با فرض رشد سالانه ۱۰ درصدی، این اتفاق در سال ۱۴۰۸ رخ خواهد داد که خوش بینانه به نظر می رسد.

سرمایه گذاری / استهلاک

تشکیل سرمایه ثابت ناخالص و استهلاک سرمایه به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۵ - هزار میلیارد تومان

سرمایه گذاری - استهلاک سرمایه ثابت

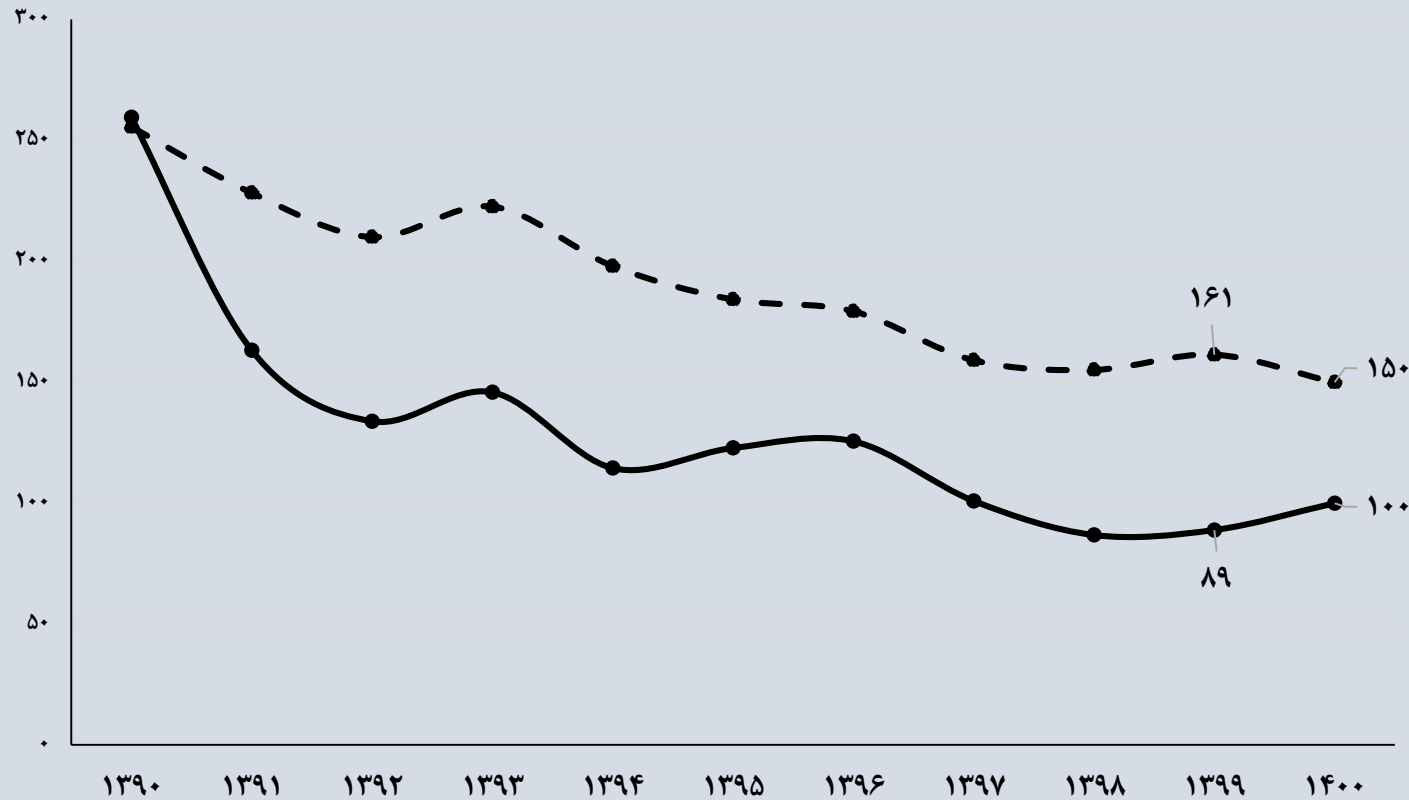

- برای سومین سال متوالی و بر اساس داده‌های به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۵ بانک مرکزی، در سال ۱۴۰۰، تقریباً استهلاک سرمایه با رقم سرمایه‌گذاری جدید در این سال برابر شده است. این اتفاق بدین معنی است که کاسته‌شدن از سرعت رشد سرمایه‌گذاری و میل کردن رشد مزبور به سمت صفر، موجب شده تا استهلاک سرمایه‌گذاری‌های قبلی با سرمایه‌گذاری‌های جدید برابری کند و شکاف بین این دو رقم به حداقل برسد. استمرار عدم رشد و یا افت سرمایه‌گذاری، می‌تواند نگرانی بیشتری گرفتن استهلاک از سرمایه‌گذاری جدید را تشدید کند.

سرمایه گذاری ماشین آلات و ساختمان

رشد سرمایه گذاری واقعی به قیمت های ثابت ۱۳۹۵ - هزار میلیارد تومان

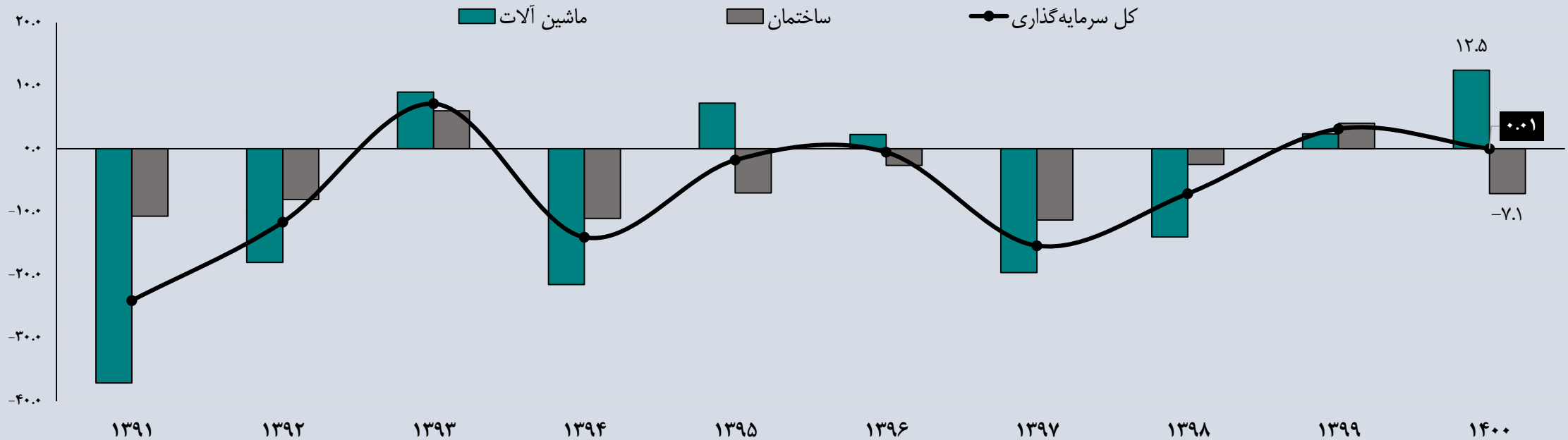
سرمایه گذاری در ماشین آلات - سرمایه گذاری در ساختمان

- روند عمومی سرمایه گذاری واقعی در حوزه ماشین آلات و ساختمان طی سال های ۱۳۹۰ الی ۱۴۰۰ کاهش یافته است. به نحوی که سرمایه گذاری در ساختمان از حدود ۲۵۶ هزار میلیارد تومان به قیمت ثابت ۱۳۹۵ در سال ۱۳۹۰ به ۱۵۰ هزار میلیارد تومان در سال ۱۴۰۰ و سرمایه گذاری در ماشین آلات نیز از حدود ۲۶۰ هزار میلیارد تومان در سال ۱۳۹۰ به ۱۰۰ هزار میلیارد تومان در سال ۱۴۰۰ کاهش یافته است.
- شدت تضعیف سرمایه گذاری در حوزه ماشین آلات طی بازه مورد بررسی بیش از تضعیف سرمایه گذاری در حوزه ساختمان است.
- کمترین ارقام سرمایه گذاری واقعی در حوزه ماشین آلات و ساختمان مربوط به سال ۱۳۹۸ است که با وجود افزایش ارقام مزبور در سال ۱۳۹۹، همچنان فاصله قابل توجهی بین این ارقام با سطوح سرمایه گذاری در سال ۱۳۹۰ وجود دارد.

رشد سرمایه گذاری

روند سالانه رشد سرمایه گذاری واقعی کل، ماشین آلات و ساختمان - درصد

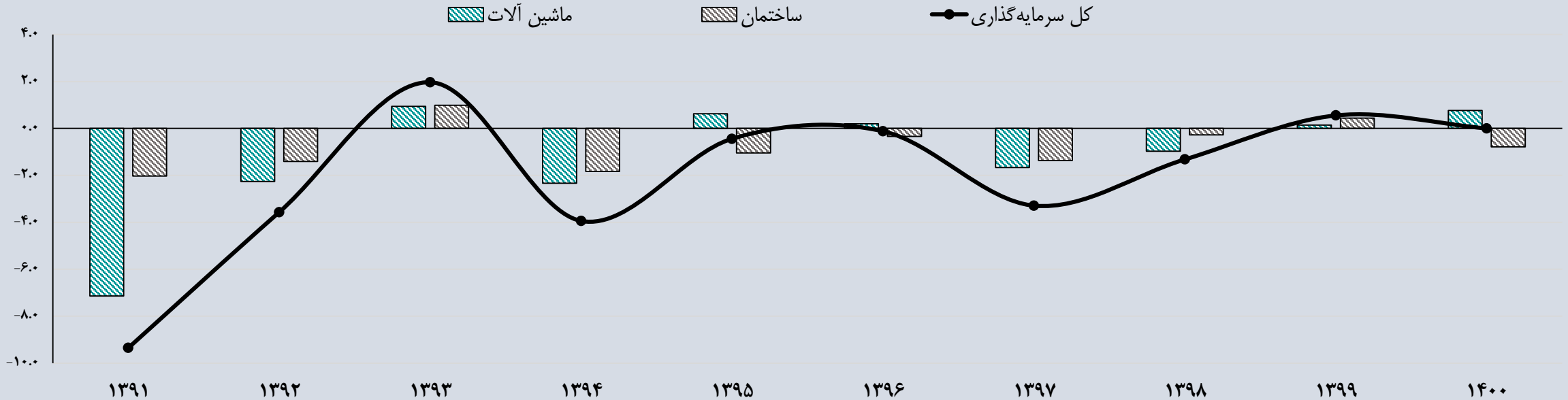

- طی دوره ده ساله ۱۳۹۱ الی ۱۴۰۰، فقط در سه سال ۱۳۹۳، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ رشد کل سرمایه گذاری در اقتصاد ایران، مثبت و به ترتیب برابر با ۷.۱ درصد، ۳.۲ درصد و ۰.۰۱ درصد بوده است. در همین بازه زمانی، طی نیمی از دوره رشد سرمایه گذاری در ماشین آلات، مثبت و فقط طی دو سال رشد سرمایه گذاری در ساختمان، مثبت است.

- میانگین نرخ رشد سالانه سرمایه گذاری در حوزه ماشین آلات طی این بازه زمانی، منفی ۹.۱ درصد و در حوزه ساختمان نیز منفی ۵.۲ درصد است.
 - طی دو سال ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ به ویژه در سال گذشته، رشد سرمایه گذاری در حوزه ماشین آلات به دلیل افزایش تولید کالاهای سرمایه ای در این حوزه و همچنین افزایش واردات این گروه کالایی، رشد مثبت و بالای ۱۲.۵ درصدی داشت ولی رشد سرمایه گذاری در ساختمان در سال ۱۴۰۰، منفی ۷.۱ درصد بود.

مشارکت سرمایه‌گذاری در رشد اقتصادی

مشارکت سرمایه‌گذاری در رشد اقتصادی - واحد درصد

- در اغلب اقتصادهای در حال توسعه یکی از عوامل و محرک‌های مهم رشد اقتصادی، رشد سرمایه‌گذاری است. این در حالی است که در اقتصاد ایران طی سال‌های ۱۳۹۱ الی ۱۴۰۰ برآیند کلی رشد سرمایه‌گذاری، منفی بوده و در نتیجه نه تنها تاثیر مثبتی در رشد نداشته، بلکه خود به عاملی کاهنده در رشد تبدیل شده است.
- فقط طی دو سال ۱۳۹۳ و ۱۳۹۹ سرمایه‌گذاری به دلیل رشد توأم سرمایه‌گذاری در ماشین‌آلات و ساختمان، نقش محرکی در رشد اقتصادی کشور داشته و در سایر سال‌های بازه مورد بررسی، مشارکت آن در رشد منفی بوده است.
- در سال ۱۴۰۰ تاثیر مثبت ۰.۸ واحد درصدی رشد سرمایه‌گذاری در ماشین‌آلات در رشد ۴.۳ درصدی اقتصاد با تاثیر منفی ۰.۸ واحد درصدی سرمایه‌گذاری در ساختمان، خنثی شده و در نهایت نقش سرمایه‌گذاری در رشد کل اقتصاد معادل صفر واحد درصد بوده است.